

LGBT+

DANMARKS

POLITISKE PROGRAM 2022

INDHOLDSFORTEGNELSE

ARBEJDSMARKEDET	2
FAMILIE OG FORÆLDRESKAB	4
INTERNATIONAL UDVIKLING	5
KØN OG IDENTITET	6
LGBT+ FÆLLESSKABER OG SOCIALPOLITIK	7
RETSPOLITIK, HADFORBRYDELSER OG ANTIDISKRIMINATION	8
SKOLEN	9
STØTTE TIL CIVILSAMFUNDET	10
SUNDHED OG TRIVSEL	11

ARBEJDSMARKEDET

Mange danskere bruger de fleste af deres vågne timer på arbejdspladsen, og derfor spiller arbejdsmarkedet en central rolle i at sikre LGBT+ personers trivsel. Desværre oplever mange LGBT+ personer ikke at kunne være fuldt åbne om deres seksuelle orientering eller kønsidentitet på arbejdspladsen, og for mange oplever chikane og diskrimination i en grad, der tvinger dem til at skifte job.

LGBT+ Danmark kæmper derfor for et arbejdsmarked, hvor rigide normer for køn ikke sætter begrænsninger for LGBT+ ansattes trivsel eller professionelle udfoldelse. Det kræver tæt samarbejde med arbejdsmarkedets aktører, oplysning og opkvalificering til f.eks. HR-ansvarlige, og det kræver at vi løbende undersøger og evaluerer vilkårene for LGBT+ personer på arbejdsmarkedet.

POLITISKE MÅLSÆTNINGER

- ✱ Løbende undersøgelse af LGBT+ personers trivsel på arbejdsmarkedet, herunder med fokus på transpersoner, som i dag oplever specifikke udfordringer.
- ✱ National pulje under Beskæftigelsesministeriet til opkvalificering af arbejdspladsers kompetencer for inklusion og medarbejdertrivsel til f.eks. HR-afdelinger.

FAMILIE OG FORÆLDRESKAB

Danmark har set markante fremskridt, når det kommer til LGBT+ personers muligheder for at stifte familie og få børn. Ikke mindst lesbiske par har de seneste årtier fået flere muligheder for familiedannelse. Vi er imidlertid fortsat ikke i mål med at skabe lige muligheder for familiedannelse og juridisk anerkendelse af de mange familietyper, som allerede eksisterer i dagens Danmark. To mænd har fortsat ganske få muligheder for at stifte familie. Altruistisk svangerskabsdonation (surrogaci) er stærkt besværliggjort af at være et ureguleret område for så vidt angår rettigheder til begge fædre, svangerskabsdonor og ikke mindst barnet. Dertil er det ulovligt for sundhedspersonale at assistere med fertilitetsbehandling til svangerskabsdonation, hvis der anvendes donoræg. I Danmark er det desuden kun muligt at registrere to juridiske forældre.

Mange LGBT+ personer danner imidlertid familier med tre eller fire forældre i det, man kalder multiforældrefamilier. De ikke-juridiske forældre er imidlertid uden rettigheder ift. barnet, og barnet er uden rettigheder ift. alle dets forældre, fx ift. at træffe beslutninger på vegne af barnet, tage til lægen eller rejse til udlandet med barnet. Dette er for LGBT+ Danmark ikke i barnets bedste.

LGBT+ Danmark arbejder for at sikre både børn og forældres rettigheder i regnbuefamilier, særligt i forhold til familier med flere end to forældre og familier med to fædre, hvor den nuværende lovgivning ikke beskytter de familietyper, som allerede eksisterer.

POLITISKE MÅLSÆTNINGER

- ✱ Indfør mulighed for registrering af op til fire juridiske forældre.
- ✱ Medforældre skal sikres nemmere registrering og adgang til orlov ved benyttelse af fx dobbeltdonation eller svangerskabsdonation.
- ✱ Par sikres retten til dobbeltdonation (æg og sæd) også uden en sundhedsfaglig årsag.
- ✱ Muliggør altruistisk (ikke-kommerciel) svangerskabsdonation i Danmark.
- ✱ Undersøgelse af mulighederne for vederlag og dækning af udgifter i forbindelse med graviditeten ved svangerskabsdonation i samarbejde med relevante parter, herunder kvinde- og børneorganisationer.
- ✱ Tillad stedbarnsadoption ved fødslen til medfædre og transkønnede medmødre, og lad orlovsrettighederne følge med.

INTERNATIONAL UDVIKLING

Mens rettighederne og vilkårene for LGBT+ personer forbedres mange steder i verden, er homoseksualitet fortsat strafbart i 69 lande i 2020, hvoraf 6 lande i praksis straffer med døden. Dertil er LGBT+ personer forfulgt og stærkt marginaliseret endnu flere steder.

For LGBT+ Danmark er kampen for lige rettigheder og lige vilkår global. Derfor kæmper vi for, at LGBT+ perspektivet skal indgå som integreret del af dansk udenrigs- og udviklingspolitik. Her er det afgørende, at udviklingen først og fremmest støttes via lokale organisationer og aktivister, som kender landenes politiske situation og LGBT+ miljøerne indefra.

Danmark bør også tage større del i internationale fora, som beskæftiger sig med rettigheder og vilkår for LGBT+ personer.

POLITISKE MÅLSÆTNINGER

- ✱ En del af udviklingsstøtten skal øremærkes arbejdet til fremme af LGBT+ rettigheder i det globale syd via civilsamfundsorganisationer, der arbejder med området.
- ✱ Danmark skal sikre bedre forhold for LGBT+ flygtninge og modtage flere kvoteflytninge mhp. bedre at hjælpe LGBT+ personer på flugt.
- ✱ Sikring af ligebehandling af LGBT+ flygtninge i forbindelse med familiesammenføring, således at LGBT+ par ikke skal leve op til samlivskravet, hvis samliv mellem disse de facto ikke har været muligt i oprindelseslandet.
- ✱ Oprettelse af en LGBT+ og ligestillingspulje under Udenrigsministeriet til finansiering af projekter i det globale syd i samarbejde mellem danske og lokale organisationer.
- ✱ Danske LGBT+ organisationer skal repræsenteres i rådgivende organer for multinationale mekanismer såsom Global Equality Coalition og Amplify Change.

KØN OG IDENTITET

Kønsnormer har stor betydning for os som individer og som samfund. Der findes mange forventninger til, hvordan man skal være en mand eller en kvinde, og at man skal være enten det ene eller det andet. Langt de fleste mennesker slår sig i en eller anden grad på snævre normer for køn, og for LGBT+ personer kan det i særlig høj grad være kilde til mistrivsel. I LGBT+ Danmark arbejder vi for at gøre rammerne for køn bredere, så der er mere plads til alle menneskers måde at være i sit køn på. Det gælder ikke mindst i de offentlige systemer, som fortsat er stærkt kønsopdelte - ofte steder, hvor inddelingen efter køn ikke har nævneværdigt formål, fx i navneregistret. Det gælder også i hverdagens praktiske og fysiske rammer, såsom toilet- og omklædningsforhold, som vi kæmper for bliver tilgængelige for alle uanset kønsidentitet eller køns karakteristika.

LGBT+ Danmark har desuden et særligt fokus på at tillade transpersoner under 18 år at skifte juridisk køn. Transkønnede børn og unge er blandt de mest udsatte, hvad angår mistrivsel og dårligt mental sundhed, og vi ved at omgivelsernes anerkendelse af deres kønsidentitet er afgørende til at ændre på dette.

POLITISKE MÅLSÆTNINGER

- ✱ Afskaf den nedre aldersgrænse for juridisk kønsskifte og refleksionsperioden for transpersoner over 18 år.
- ✱ Afskaf kønsbestemmelsen i navneloven.
- ✱ Kønsneutralt CPR-register.
- ✱ Kønsneutrale omklædnings- og toiletfaciliteter i offentlige rum.
- ✱ Undersøgelse af muligheden for at afskaffe tilkendegivelsen af køn i passet via internationalt samarbejde.

LGBT+ FÆLLESSKABER OG SOCIALPOLITIK

Personer, der bryder med normer for køn og/eller seksuel orientering, er særligt udsatte, når det kommer til en række sociale udfordringer. Gruppen er markant overrepræsenteret i statistikker over ensomhed, dårligt mentalt helbred og livsstilsproblemer. Trygge, sociale fællesskaber er afgørende for at modvirke ensomhed og mistrivsel, men desværre føler mange LGBT+ personer sig ikke velkomne eller komfortable i de fællesskaber, de har tilgængelige, såsom den lokale idrætsforening.

LGBT+ Danmark arbejder for, at landets kommuner i højere grad end i dag støtter LGBT+ fællesskaber og -projekter til fremme af lokale LGBT+ personers trivsel. Dertil arbejder vi for, at sociale sektorer, herunder ældreområdet og hjemløseområdet, i højere grad indtænker LGBT+ personers særlige vilkår og udfordringer.

POLITISKE MÅLSÆTNINGER

- ✱ Mere viden om LGBT+ personers levevilkår, herunder i forhold til sociale faktorer som hjemløshed, social isolation og fattigdom.
- ✱ Opkvalificering af personale i hjemmeplejen, på plejehjem og på krisecentre i LGBT+ forhold og inklusion.
- ✱ Finansiell støtte til rådgivning og sociale fællesskaber for LGBT+ personer mhp. at nedbringe ensomhed og mistrivsel.
- ✱ Forebyggelsesindsatser af ensomhed blandt særligt ældre LGBT+ personer.

RETSPOLITIK, HADFORBRYDELSER OG ANTIDISKRIMINATION

Dansk lovgivning beskytter LGBT+ personer mod diskrimination og hadforbrydelser. Samtidig ved vi fra politiets offerundersøgelser, at mange hadforbrydelser mod LGBT+ personer ikke anmeldes. Det skaber et stort mørketal i antallet af hadforbrydelser og mangelfuld retssikring af LGBT+ personer. For at vi som samfund kan bringe mørketallet frem i lyset, kræver det, at vi gør det tryggere og nemmere for LGBT+ personer at anmelde hadforbrydelser og diskrimination.

Det kræver imidlertid også, at ændring i politiets praksis og opkvalificering af politiets personale i at identificere hadmotiver og møde ofre med LGBT+ baggrund.

POLITISKE MÅLSÆTNINGER

- ✱ Opkvalificering af politipersonale i registrering og identificering af hadmotiv samt i kommunikation med ofre med LGBT+ baggrund, mhp. at sikre registrering af hadmotiv ved relevante anmeldelser hos politiet.
- ✱ Forbedring af rammerne for anmeldelse af hadforbrydelser, herunder mulighed for tidsbestilling, registrering af ønskede navn og pronominer samt mulighed for at afhøre voldsofre på hospitaler/skadestuer.
- ✱ Støtte til civilsamfundsorganisationer, som arbejder for forebyggelse af hadforbrydelser og med rådgivning af ofre.
- ✱ Kriminalforsorgen bør udarbejde politik om håndtering af trans- og interkønnede indsatte, som så vidt muligt respekterer indsattes kønsidentitet.

SKOLEN

LGBT+ børn og unge i grundskolen er desværre markant mere udsatte end deres klassekammerater. Det gælder både mobning, stigmatisering og hadefuld tale, men også negative trivselstal præger gruppen af børn og unge.

I en rapport af LGBT+ Ungdom og LGBT+ Danmark om LGBT+ personers vilkår i grundskolen svarede 37% af respondenterne, at de føler sig ensomme i skolen. 55 % af de adspurgte svarede, at de mindst én gang om dagen eller et par gange om ugen føler sig triste og kede af det i skolen. Også selvmordsadfærd og selvskade er markant overrepræsenteret blandt LGBT+ elever i grundskolen. Mere end 9 ud af 10 af de adspurgte svarede, at de oplever homofobiske og transfobiske skældsord i skolen.

I LGBT+ Danmark oplever vi stort ønske fra lærer og skoleledelser om opkvalificering og hjælp til at arbejde med trivsel og inklusion af LGBT+ elever. Det gælder både i forhold til elevernes daglige trivsel men også i forhold til seksualundervisningen. I LGBT+ Ungdom og LGBT+ Danmarks undersøgelse svarede kun 23 % af de adspurgte, at de havde lært om forskellige seksuelle orienteringer i skolen, mens kun 9 % havde lært om forskellige kønsidentiteter i skolen. LGBT+ Danmark arbejder derfor på et generelt løft af folkeskolelærernes kompetencer, hvad angår sikring af trivsel for alle elever.

POLITISKE MÅLSÆTNINGER

- ✱ Årlig trivselsmåling af LGBT+ elevers trivsel i grundskolen.
- ✱ Landsdækkende skolekampagne mod mobning og skældsord relateret til LGBT+ personer.
- ✱ Inddragelse af LGBT+ perspektivet i skolernes antimobbestrategier med fokus på både digital og fysisk mobning.
- ✱ Nedsættelse af arbejdsgruppe til fremme af et mere inkluderende og mangfoldigt skolesystem.
- ✱ Bedre LGBT+ undervisning i grundskolen, herunder ift. undervisningsmaterialer og pensum.
- ✱ Revision af undervisningsmateriale og pensumlister i skolen med særligt med henblik på fremme af mangfoldig repræsentation.
- ✱ Afsættelse af midler til udarbejdelse af inkluderende LGBT+ undervisningsmateriale og -undervisningsforløb.
- ✱ Det valgfrie kursus "Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab" på læreruddannelsen erstattes med et obligatorisk og ECTS-givende modul mhp. at styrke lærerens grundfaglighed om inklusion og forebyggelse af diskrimination og mobning på baggrund af køn og seksuel orientering.
- ✱ Udbydelse af efteruddannelse til lærere og pædagoger i inklusion.

STØTTE TIL CIVILSAMFUNDET

Arbejdet for lige rettigheder og bedre vilkår for LGBT+ personer er afhængig af et stærkt civilsamfund. I Danmark har vi en stolt tradition for et sundt og partipolitisk uafhængigt foreningsliv til både at varetage interesser for samfundsgrupper og udføre sociale indsatser til sikring af trivsel og fællesskab for alle borgere.

I Danmark varetager LGBT+ civilsamfundet allerede en lang række opgaver, herunder oplysning, rådgivning og fællesskabsdannelse for marginaliserede minoritetsgrupper. For at civilsamfundet kan varetage disse opgaver på vegne af samfundet, kræver det imidlertid stabil økonomisk støtte fra politisk hånd. Civilsamfundet spiller desuden en vigtig rolle i at repræsentere samfundsgrupper i offentlige råd, nævn og udvalg.

LGBT+ Danmark arbejder derfor på at sikre repræsentation af LGBT+ civilsamfundet i relevante instanser, som har indflydelse på LGBT+ befolkningens levevilkår.

POLITISKE MÅLSÆTNINGER

- ✱ Stabil økonomisk støtte til LGBT+ organisationer
- ✱ Repræsentation af LGBT+ organisationer i relevante råd, nævn og udvalg.

SUNDHED OG TRIVSEL

LGBT+ befolkningen er en særligt udsat gruppe ift. sundhed. Det understregede den store projekt SEXUS-undersøgelse fra 2019 over danskernes seksuelle sundhed, som viste en markant ulighed i sundhed for både homo- og biseksuelle, transkønnede og nonbinære. Det gælder både i forhold til seksuel sundhed, mental sundhed, herunder depression, angst og selvmordsadfærd, samt livsstilsfaktorer som rygning, stof og alkoholmisbrug.

Samtidig oplever mange LGBT+ personer, at sundhedsvæsenet ikke har tilstrækkelig viden om de særlige forhold og risikofaktorer, der knytter sig til LGBT+ identiteter, til at yde den mest hensigtsmæssige behandling.

Flere LGBT+ patienter oplever desuden sundhedspersonalets kommunikation som utrygt, uforstående og tilmed krænkende, hvilket har resulteret i en mistillid til sundhedsvæsenet i Danmark. Dette gælder ikke mindst transpersoner i kønsbekræftende behandling. Det understregede en rapport af LGBT+ Danmark fra 2022, som samtidig kortlagde flere strukturelle og sundhedspolitiske udfordringer for adgangen til kønsbekræftende kirurgi i Danmark.

LGBT+ Danmark arbejder på at nedbringe de negative sundhedstal for hele LGBT+ gruppen ved både at sikre viden om LGBT+ sundhedsfaktorer og opkvalificering i normkritiske og LGBT+ kompetencer på tværs af sundhedssektoren. Dertil arbejder LGBT+ Danmark på at forbedre adgangen til kønsbekræftende behandling for transpersoner.

POLITISKE MÅLSÆTNINGER

- ✱ Mere forskning i LGBT+ personers sundhed og uforholdsmæssigt dårligere trivsel.
- ✱ Opkvalificering i LGBT+ kompetencer for personale i sundhedssystemet.
- ✱ Obligatoriske kurser i sexologi, inklusion og LGBT+ kompetencer på hoveduddannelsen i almen medicin.
- ✱ Obligatorisk kursus i inklusion og LGBT+ kompetencer for alt omsorgs- og plejepersonale.
- ✱ Finansiell støtte til rådgivning og sociale fællesskaber for LGBT+ personer mhp. at nedbringe ensomhed og mistrivsel.
- ✱ Kirurgisk kønsbekræftende behandlinger skal omfattes af behandlingsgarantien.
- ✱ Decentralisering af kønsmodificerende behandling bortset fra nedre konstruktiv kirurgi.
- ✱ Der skal gives mulighed for henvisning til udlandet ift. nedre kønsbekræftende kirurgi.
- ✱ Giv adgang til kønsbekræftende behandling af børn og unge flere steder i landet.
- ✱ Offentlig støtte til anskaffelse af kønsbekræftende genstande såsom binders, genitaliaproteser, brystproteser og parykker.
- ✱ Giv mænd, der har sex med mænd, ret til blod- og sæddonation på lige fod med heteroseksuelle.

